

Naročnina za Jugoslavijo:
celoletno 180 din, za 1/2 leta
90 din, za 1/4 leta 45 din,
mesečno 15 din; za ino-
zemstvo: 210 din. — Pla-
ta in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo
je v Ljubljani v Gregorčič-
evi ulici 23. — Rokopisov
ne vračamo. — Račun pri
pošti hranilnici v Ljubljani
št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Izhaja vsak ponedeljek,
sredo in petek

Ljubljana, sreda 11. avgusta 1937

Cena posamezni
številki din 1'50**Birokratizacija
Šipada**

Te dni so objavili jugoslovanski listi vest, da se je docela izpremenila uprava Šipada in da je ta sedaj skoro izključno sestavljena iz višjih uradnikov gozdarskega ministrstva. Ta izprememba se je utemeljevala v glavnem s tem, da je imel Šipad dosedaj redno vsako leto 50 do 60 milijonov din deficita in da se mora odlejšati takšno gospodarstvo nehati.

Tudi v naši javnosti se je že večkrat nastopilo proti slabemu gospodarstvu v državnih lesnih velepodjetjih, toda ti nastopi so imeli dosedaj le silno malo uspeha. Zato nas samo veseli, če se sedaj resno misli na to, da se bo temu deficitnemu gospodarstvu napravil konec.

Vendar pa moramo pri tem še nekaj dostaviti. Državna lesna podjetja so bila deficitna navzlic številnim privilegijem, ki so jih uživala. Če bi te privilegije pravilno ocenili, potem bi se dejanski deficit državnih lesnih podjetij pač silno povečal. Zato poudarjamo, da bi se v resnici odpravil deficit državnih lesnih velepodjetij šele takrat, kadar bi se črtali vsi privilegiji teh podjetij in bi ta bila vseeno aktivna. Z drugimi besedami hočemo reči, da ne bi bili prav nič na boljšem, če bi se v bodoče zakril deficit drž. podjetij z novimi privilegiji. Na enaki nogi ko zasebna podjetja naj bodo državna in v svobodni tekmi z zasebnimi naj dokažejo svojo rentabilnost.

Čeprav pa se je oficialno tako glasno poudarjalo, da se je uprava državnih lesnih podjetij skoncentrirala in reformirala v prvi vrsti zato, da se odpravi vsakoletni visoki deficit, pa mi v uresničenje te napovedi dosti ne verujemo. Predvsem se moramo namreč vprašati, kaj so vsa ta leta, ko so izkazovala državna podjetja deficit, delali oni, ki bi morali ta podjetja kontrolirati? Dvomimo, da bo posebno uspešen tisti, ki se ni izkazal takrat, ko je bila kontrola v njegovih rokah.

Je pa še druga stvar, katere nikakor ne moremo prezreti. Pri vsem spoštovanju dobre volje in strokovne sposobnosti novih upraviteljev državnih lesnih podjetij vendar ne moremo odobravati, če bodo sedaj isti ljudje, ki upravljajo ta podjetja, tudi nadzorovali njih poslovanje. Morda ne bodo to isti ljudje, toda dobro ni že to, če daje isto ministrstvo upravljajoče in nadzorujoče ljudi. Izkušnja, da se razni nedostatki prezro, bo le prevelika.

Novo reformo pa smatramo tudi za neekonomično. Najboljša uprava je tista, ki se vodi na terenu. Uradniki iz Beograda takšne uprave ne morejo dati, če jo pa dajo, je mnogo predraga, ker zahteva ogromne potne stroške. Navzlic tem visokim stroškom pa le ne more biti ekvivalentna upravi na terenu.

Je pa še druga nevarnost. Naši gozdovi se, če je količnik ugodna konjunktura, mnogo preveč izkoriščajo, da se že pojavljajo članki o uničenju naših gozdov. Uprava, ki je sestavljena iz samih državnih uradnikov, bo seveda na vsak način hotela podedovati deficit čim bolj zmanjšati. Nevarnost je zato, da se bo preveč sekalo, samo da bo letna bilanca tem bolj ugodna.

Na koncu moramo pa poudariti

še naslednje. Naša birokratična uprava se je dosedaj tako slabo izkazala, da pač ni nobenega resnega razloga, da bi se njene pravice še razširjevale. Praksa nasprotno zahteva, da se pravice naše birokracije sistematično omejujejo, ker drugače ne bomo nikdar dobili uvidne in ekspeditivne uprave.

Že celo pa je nepriporočljivo, da bi se tudi v državnih gospodar-

skih podjetjih birokraciji dajala vedno večja moč. Prav nikjer in v nobeni gospodarski panogi še nismo doživeli dokazov, da bi bilo to priporočljivo, dočim smo nasprotnih dokazov doživeli že celo vrsto.

Smatramo zato za koristno, da se podobne reforme ne bi nikdar izvršile, preden se niso zaslišali gospodarski ljudje, ki morejo o teh reformah izreči svojo kompe-

tentno sodbo. Z našimi državnimi gozdovi se je že več ko zadosti eksperimentiralo in zato je čas, da se začne res z dobrim gospodarstvom. Brez sodelovanja aktivnih gospodarskih ljudi pa to ni mogoče in zato se bojimo, da bo tudi sedanja reforma le udarec po vodi. Bojimo se, da bomo namesto reforme doživeli le ponesrečen eksperiment, ki ga pa bodo morali davkoplačevalci plačati.

glede dnevnice in potnih stroškov, rešili razni predlogi združenj ter bili sprejeti razni sklepi, da bo delo Zveze še bolj uspešno. Ko so se obravnavale še nekatere interne zadeve, je bilo sklenjeno, da bo prihodnja seja predsedništva Zveze za časa jesenskega velesajma v Ljubljani.

Obširnejše poročilo o seji objavimo v tedenski številki.

**Pot k zboljšanju
je le v solidarnosti gospodarskih stanov**

Če natančno analiziramo vse zahteve trgovstva, potem moramo reči, da so te v resnici skromne in več ko minimalne. Če odštejemo splošne zahteve trgovstva, ki so tudi zahteve vseh stanov in vseh ljudi, ki hočejo red v državi in napredek gospodarstva, potem se reducirajo vse zahteve trgovstva na naslednje temeljne zahteve:

1. **Odpravijo naj se vsi privilegiji nabavljalnih zadrug in konsomov**, a tudi vsi privilegiji drugih podjetij, ki prodajajo blago in ki na podlagi teh privilegijev konkurirajo s trgovci.

2. **Odpravi naj se krošnjarstvo** v vseh oblikah, razen krošnjarstva z izdelki hišne industrije.

3. **Uvede naj se kontrola nad tujim kapitalom, prepovedo nabavljalnice in onemogoči monopol kartelov.**

4. **Zaščita, ki se je dovolila kmetškemu stanu, ne sme biti na škodo trgovini.**

5. **Reformirata naj se konkurzni zakon in zakon o prisilni poravnavi izven stežaja.**

S tem bi bile glavne in čisto trgovske zahteve izčrpane. Vsak objektivno sodeč človek mora priznati, da so te zahteve skromne in da je le čudno, če še do danes niso bile uresničene. To tem bolj, ker so nekatere v očitnem splošnem interesu. Vendar ne more biti nobenega resnega ugovora proti zahtevi, da se ne dovoli kartelom, ki so večinoma pod vodstvom tujih tvrdk, da bi si prisvojili v deželi monopolno stališče in potem brezobzirno vsemu domačemu prebivalstvu diktirali cene.

Prav tako pa tudi nihče ne more resno ugovarjati zahtevi, da se privilegiji odpravijo. Že več ko stolet je od tega, ko je francoska revolucija proglasila načelo nedopustnosti privilegijev. Uporaba tega načela je povsod po svetu dala gospodarstvu nov impulz in dvignila ljudsko blagostanje. Kjer pa so na to načelo pozabili in začeli zopet podeljevati privilegije, tam so le prehitro občutili, da so privilegiji skoraj vedno le coklja, ki ovira narodno gospodarstvo.

Enako utemeljena je tudi zahteva po odpravi krošnjarstva. To je posel, ki skoraj nujno zavaja v nesolidnost, da ne rečemo v nepoštenost. Redno so potrošniki pri nakupu krošnjarskega blaga oškodovani, dostikrat naravnost osleparjeni. Vse to je tako zelo znano, da ni treba o tem zgubljati nadaljnjih besed in vendar se nič ne stori v zaščito potrošnikov. Ker kupujejo pri krošnjarih redno le najbolj revni ljudje, so tudi najbolj revni ljudje največje žrtve krošnjarstva. Že zaradi tega socialnega momenta bi se moralo zahtevati vsako nedopustno krošnjarstvo.

Prav tako utemeljene so tudi vse druge trgovske zahteve. A kljub temu se ne izvedejo. To je dokaz, da so trgovske organizacije premalo močne, da bi mogle razbiti ono animoznost, ki jo levičarski krogi in zagovorniki privilegijev širijo proti trgovstvu. Razbiti ta oklep animoznosti mora biti glavna naloga organiziranega trgovstva.

Upoštevati je tudi to, da živi vse naše javno življenje pod sugestijo splošnih in enakih volitev. Vsako vprašanje se presoja le po tem, koliko volivcev je zainteresiranih pri tem vprašanju. Trgovci naravno ne tvorijo tako velikega števila ko delavci ali kmetovalci in v tem je oni usodni razlog, da se njih zahteve ne upoštevajo v zadostni meri.

Čisto isto pa morajo konstatirati tudi obrtniki. Spominjamo samo na popolno brezuspešnost njih borbe proti Bafi, spominjamo nadalje na njih težke in prav tako brezuspešne borbe proti konkurenci proizvodov tujega velekapitala, pa čeprav so obrtniki neprimerno številnejši ko trgovci in čeprav njih število tudi v volivni borbi že nekaj pomeni. Če pa bi se dosegel med trgovci in obrtniki sporazum glede vseh najvažnejših vprašanj, ki zadevajo oboja stanova, potem bi hipoma narasel ugled njih organizacij, in v javnosti bi se njih zahteve vse drugače upoštevale. Bila bi to tudi za volitve že pomembna armada volivcev, ki je ne bi nikdo omalovaževal.

Poleg tega pa bi skupen nastop obeh stanov tudi silno ojačil njih materialno silo, da bi mogli skup-

no izvesti marsikatero akcijo, ki jo ločeni ne morejo izvesti.

A tudi **industrialci**, zlasti v Sloveniji, so morali že večkrat težko občutiti, kako se njih interesi niti najmanj ne upoštevajo. Slovenski industrialci prav za prav niti nimajo nobene druge posebne zahteve, kakor da bi mogli v miru in nemoteno izdelovati svoje proizvode in jih prodajati. Pa pridejo vedno znova nenadni in nepričakovani predpisi in le prepogosto morajo potem industrialci plačevati nepoklicane kompanjone, da sploh morejo še naprej obratovati.

Tudi v živem interesu **industrialcev** je, da se pridružijo skupni fronti trgovcev in obrtnikov in da na načelu solidarnosti gospodarskih stanov ustvarijo skupno organizacijo, ki bi mogla uspešno izvesti vsako akcijo. Materialna sredstva takšne organizacije bi bila silna in že samo z njimi bi se mogla izvesti marsikatera stvar, ki je danes naravnost neizvedljiva. Poleg tega pa bi bila to tudi številčno močna armada, saj bi samo v Sloveniji štela nad 35.000 volivcev.

Takšna organizacija pa bi dosegla, da bi se sploh začela voditi v državi **prava gospodarska politika**. Začelo bi se prav in dobro delati, da bi se povsod gospodarsko življenje razmahnilo in da bi ljudje dobili kruh in zaslužek. Ta gospodarska politika bi pomenila izhod iz krize, a brez solidarnosti gospodarskih stanov do te politike ne pridemo.

Zato pa je rešitev iz sedanjih težkih razmer le v solidarnosti gospodarskih stanov. V tem smislu je treba začeti delati, mnogo in intenzivno delati!

**Predsedstvena seja
Zveze trg. združenj**

je bila v torek dopoldan v Trg. domu. Seja je bila zelo dobro obiskana in so bila zastopana skoraj vsa združenja. Predsednik **Stane Vidmar** je najprej poročal, da je Zveza izvršila vse sklepe zadnjega občnega zbora ter je poročal tudi o drugih intervencijah Zveze.

Nato je prešel takoj na dnevni red, na sklicanje letošnjega vsedržavnega trgovskega kongresa. O tem bo sklepala seja Centralnega predstavništva v četrtek v Beogradu in zato je potrebno, da zavzame Zveza svoje stališče. Ker zaradi izrednih razmer ni letos kongres v Zagrebu mogoč, je namera, da bi bil kongres v Ljubljani. O tem naj se današnja seja izjavi. V imenu ljubljanskega trgovstva je poročal o tem vprašanju zbornični predsednik **Ivan Jelačin** ter je bil soglasno sprejet njegov predlog, da se zaradi pomanjkanja časa kon-

gres v Ljubljani ne more organizirati in naj bo kongres prihodnje leto v Zagrebu.

Soglasno in brez debate je bil sprejet tudi predlog o veleblagovnicah. Prav tako je bil soglasno sprejet dodatni predlog predsednika združenja iz Murske Sobotice **g. Čeha**, da se istočasno ko prepoved veleblagovnice zahteva tudi odprava vseh privilegijev konsumov in nabavljalnih zadrug.

Obširen in krasno sestavljen referat o bodočem delu Zveze in o nujni potrebi sodelovanja vseh gospodarskih stanov je podal **g. Pavlin** iz Trbovelj. Njegov referat je povzročil daljšo in načelno debato, v katero sta zlasti posegla posl. **Le-narčič** in predsednik **Jelačin**. Po resumeju predsednika **Vidmarja** je bil soglasno sprejet Pavlinov predlog.

Nato se je sprejel še pravilnik

**Nevzdržne raz-
mere na ljubli.
kolodvoru**

Vedno bolj pogosti zastoji prometa zaradi premajhnega kolodvora.

Pritožbe zaradi razmer, ki vladajo na ljubljanskem kolodvoru, postajajo v zadnjem času vedno bolj pogoste. Te pritožbe imajo vse en izvir, v nerešenem ljubljanskem kolodvorskem vprašanju. Posebno sedaj v tujski sezoni, ko je potniški promet večji, se množijo te pritožbe. In da so te pritožbe upravičene, mora potrditi vsak, kdor si je le enkrat ogledal okoli poldneva gnečo na ljubljanskem kolodvoru. Vse je prenapolnjeno, ljudje se prerivajo in drug drugemu se ne morejo umikati. Pri tem prihajajo novi vlaki, manevrirajo lokomotive, železničarji pa morajo kot straže hoditi pred lokomotivo, da se ne zgodi nesreča. Posebno ob sobotah, ko je naval občinstva posebno velik, je gneča na peronu neznosna. Ljudje godrnjajo in zabavljajo, a vse nič ne pomaga in ne bo pomagalo, dokler se ljubljanski kolodvor ne preuredi kakor treba.

Pred dnevi so se nekateri vagoni iztirili. Zaradi tega je bil ves promet ustavljen za par ur, ker ljubljanski kolodvor nima žerjava, ki bi mogel dvigniti vagon in ga prestaviti na drug tir. Vse mora čakati, ljudje se morajo mučiti zaradi teh neznosnih razmer, ki so nujna posledica premajhnega kolodvora.

Pri prehodih čez Gosposvetsko in Tyrševo cesto more vsakdo tudi vsak dan opazovati, kaj se pravi neurejeno kolodvorsko vprašanje. Zadnjič so bile zapornice zaprte pol ure, da se je nabralo na obeh straneh zapornic toliko ljudi, toliko voz in avtomobilov in toliko kolesarjev, da se je samo čuditi, kako je moglo biti brez nesreče. Ljudje zaradi nepotrebnih zamud pred zapornicami izgubljajo čas in denar in še se železniška uprava ne gane, da bi napravila tem nevzdržnim razmeram konec.

Čisto pravilno je sklenil akcijski odbor za preureditev ljubljanskega kolodvora, da bo začel filmati nered, ki ga povzroča neurejeno kolodvorsko vprašanje. Morda bodo vsaj ti filmi prepričali gospe pri gen. direkciji v Beogradu, da se ljubljansko kolodvorsko vprašanje ne sme več odlašati. Čas bi vsekakor že bil.

**Uradna slovenščina 19 let
po ločitvi od Avstrije**

Neko okrajno sodišče v Sloveniji je poslalo svojemu neposredno nadrejenemu sodišču dopis, ki ga je podpisal »Poganjajoči uradnik« (der betreibende Beamte), na obvestilu nekega velikega poštnege urada v Sloveniji pa je napisano, da je bila brzojavka »zaposlanec« (nachgeschickt), ker je naslovnik odpotoval v X.

Človek res ne ve, ali naj bi se skoraj dve desetletji po osamosvojitvi nad takimi germanizmi jezil ali se jim smejal. Zeleti bi le bilo, da bi bilo »zaposlanih« čim več teh birokratov daleč od nas, kjer bi jim lahko brez škode »pogajal« po mili volji.

Delo za poglobitev kolodvora se nadaljuje

V ponedeljek dopoldne je bila v ljubljanski mestni posvetovalnici seja propagandnega odseka akcijskega odbora za rešitev ljubljanskega kolodvorskega vprašanja. Zelo dobro obiskano sejo je otvoril in vodil predsednik odseka dr. Stele. Uvodoma je naglasil, da je na 4. seji akcijskega odbora inž. Dimnik podrobno razložil svoj načrt in da se je ugotovilo, da je edino ta načrt priporočljiv in sprejemljiv. Nadalje je poročal, da je širši odbor sklenil, da se ustanovi dva odseka: tehnični in propagandni, ker bo s tem vse delo bolj intenzivno.

Na predlog podpredsednika Združenja trgovcev Romana Goloba se sklene, da bodo seje propagandnega odseka redno vsak ponedeljek ob 11. dopoldne.

Nadalje je bilo sklenjeno, da prevzame organizacijo predavanj dr. Mole. Inž. Kham je stavil celo vrsto predlogov, kako bi se tudi v filmih prikazalo nevdružno stanje na ljubljanskem kolodvoru. Nadalje se sklene, da se razstavi že na jesenskem velesjemu model ljubljanskega kolodvora. V nadaljnji debati, ki so se je udeležili gg. Kristan, prof. inž. Hrovat, dr. Korun, dr. Dular in drugi, je bila sprejeta še cela vrsta predlogov, da bo akcija za rešitev ljubljanskega kolodvorskega vprašanja čim bolj uspešna.

Nad 100.000 zavarovancev OUZD v juliju 1937.

V juliju je bilo pri OUZD v Ljubljani zavarovanih skupno 100 tisoč 802 ljudi, in sicer 65.382 moških in 35.430 ženskih.

V primeri z julijem 1936. se je število zavarovancev zvišalo za 3.940, zavarovank pa 2.174, skupno torej za 11.123.

Zboljšalo pa se je tudi zdravstveno stanje zavarovancev ter je padel odstotek bolnih za 0,50%.

Povprečna dnevna zavarovana meza se je povišala pri moških za 1'18 din na 26'45, pri ženskah za 0'88 na 12'92 din, skupno za 1'22 na 23'80 din.

Celotna dnevna zavarovana meza pa se je skupno povečala za 374.458 na 2.400.822 din.

Nad 100.000 zavarovancev je imel OUZD zadnjič v septembru 1930. Napačno pa bi bilo iz tega izvajati, kakor da so se razmere tako zboljšale, da so sedaj iste ko v konjunktornem letu 1930. Kajti upoštevati je treba, da bi moral biti zaposlen danes tudi naravni prirastek sedmih let in da je torej še vedno polno ljudi brez posla, oz. prisiljenih, da si poiščejo kruh izven Slovenije.

Podobice z božjih poti

so slovenski romarji že v starih časih prinašali domu za »odpustke«, jih spoštljivo hranili in lepili zlasti na pokrove skrinj, kjer so se tako po več letih nabrale majhne zbirke in nastale nekake slikanice s podobami svetnikov in svetnic, varuhov pred vsem hudim in priprošnjikov v najrazličnejših težavah in nesrečah. Taka ljudska slikanica je poročala o milostih in čudežih po božjih potih, navadno pa kazala tudi znamenite cerkve ter kraje domovine in tudi tujih dežel. Še celo nekaj podobice iz Kelmorajna, Cah in Spire je ohranjenih, ki so jih slovenski romarji prinesli pred več sto leti iz teh slavni božjepotnih mest ob Renu. Kakor nam je Valvasor ohranil podobe naših gradov in mest, tako

nam stare podobice vestno poročajo o cerkvah, zlasti so nam pa tudi ohranile podobo naše vasi v davno minulih časih. Te podobice so važni viri za zgodovino kulturnega razvoja našega naroda. Če primerjamo zbirko tujih z zbirko naših podobice, nas takoj preseneti, da je na naših podobicah prav mnogokrat naslikana tudi domača

vas ter večkrat celo daljnja okolica božje poti. Kakor vabimo danes z razglednicami in plakati ter ilustracijami v časopisih tujece v naša letovišča, tako so naši predniki oznanjali lepoto in blagore domovine s podobicami. Zato so vse stare podobice predhodniki naših ilustriranih listov in spadajo na razstavo slovenskega novinarstva.

Vljudno prosimo lastnike in zbiralce podobice, naj nam podobice in lesene ter bakrene plošče za njih tisk posodijo z mirno vestjo, saj prevzemamo popolno jamstvo za vse posojene nam predmete in jih po razstavi nepoškodovane vrnemo lastnikom. — Pripravljalni odbor razstave slovenskega novinarstva, Ljubljana — Velesejem.

Kako pomagati trgovcem 10 zahtev hrvatskih trgovcev

»Trgovački Vjesnik« v Zagrebu je izvedel med trgovci Zagreba in drugih krajev Hrvatske anketo, kako bi se najbolj uspešno in najbolj hitro moglo pomagati manjšim in srednjim trgovcem, ki so danes v posebno hudi stiski, da je mnogi skoraj gotovo ne bodo mogli niti premagati. Končni rezultat te ankete je, da bi se moralo v zaščito trgovcev storiti naslednje:

1. Blagovni krediti trgovcev bi se morali popolnoma izločiti iz vsake zaščite ter določiti, da se morajo blagovni krediti plačati trgovcem najkasneje v dveh letih, in sicer v dveh letnih obrokih.

2. Vsem trgovcem, ki so v težkem položaju, naj se omogoči plačevanje zaostalih davkov v daljšem roku.

3. V ta namen naj se ustavi tudi vse eksekucije in dražbe trgovčevih premičnin in nepremičnin ter naj se na ta način ne izterjujejo od trgovca zapadli državni in samoupravni davki.

4. Trgovcem naj se črtajo oni zapadli davčni dolgi, ki so nastali do dneva, ko je bila uveljavljena uredba o likvidaciji kmečkih dolgov, če so dali ti trgovci kmetom blagovne kredite.

5. Izpomenita naj se zakona o konkurzu ter o prisilni pravni izven konkursa, in sicer v tem smislu, da se vse postopanje pocieni, ker je dosedanja izkušnja pokazala, da je uničen vsak trgovec in vsak gospodarski človek, ki se je moral poslužiti teh zakonov v svojo zaščito in zaščito svojih upnikov. Praksa je namreč dokazala, da so imeli zaradi sedanjih predpisov izgubo ne le dolžniki, temveč tudi upniki, ves dobiček pa imeli samo tisti, ki so najmanj sodelovali tako pri proizvajanju kakor tudi pri razdelitvi dobrin.

6. S pomočjo Narodne banke ali s pomočjo posebne privilegirane trgovinske banke naj se omogoči izprememba sedanjih kratkoročnih dolgov v dolgoročne proti nizki obrestni meri, že plačane in previsoko zaračunane obresti pa naj se vstejejo kot vplačilo na dolg.

7. Trgovcem naj se omogočijo ceneni kratkoročni krediti, za katere bi plačevali največ 2 do 3 odstotne obresti.

8. Sedanji sistem individualnega obdačevanja trgovcev naj se nadomesti s sistemom pavšalirnega obdačevanja. Sedanje obdačevanje na podlagi pridobnine, katere davčno osnovo določijo davčni odbori, naj se opusti, ker

je praksa dokazala, da je ta sistem škodljiv za trgovce in tudi za državo.

9. Za oživiljenje trgovske delavnosti naj se zniža obrestna mera Narodne banke ter omogoči trgovcem, da bodo dobivali trgovci cenena posojila pri Narodni banki ter tudi manjše zneske.

10. Strogo se morajo kontrolirati karteli, ki danes uporabljajo trgovce kot svoje slabo ali sploh čisto neplačane nameščence, kar je zlasti v korist tujemu kapitalu.

S temi ukrepi bi se hiro in učinkovito pomagalo zlasti manjšim in srednjim trgovcem. To je soglasna sodba vseh, ki so se udeležili te ankete.

Kakor se iz teh zahtev vidi, ne zahtevajo trgovci za sebe nobenih privilegijev, nobenih posebnih

pravic in tudi nobenega moratorija. Zahtevajo v glavnem samo to, da se ne izvaja zaščita enega stanu na breme drugega ter da se odpravijo krivice, ki so zadele trgovce s kmetstvo zaščito. Poleg tega pa je glavna zahteva trgovcev zahteva po cenemem kreditu. Tudi ta zahteva je v splošnem interesu, ker bi bilo pomagano vsemu gospodarstvu, če bi se obrestna mera znižala. 10 in tudi več odstotkov samo za obresti dobljenih posojil danes res ni mogoče zaslužiti.

Če je količjak dobre volje, bi se zato te zahteve trgovstva tudi morale sprejeti. Zalostno bi bilo, če ne bi bilo niti toliko dobre volje, ker bi potem moral odpreti še zadnji optimizem, ki so si ga ohranili gospodarski ljudje.

Izreden uspeh Mariborskega tedna Nad 75.000 obiskovalcev

Čim bolj se je bližal VI. Mariborski teden svojemu koncu, tem večji je bil tudi njegov obisk, tem večji uspeh tedna. Vreme, ki je v začetku močno nagajalo, je postajalo proti koncu tedna vedno lepše in stanovitejše. Obisk Mariborskega tedna je zato rasel in zaključne sobotne in nedeljske prireditve so dosegle naravnost rekordno število obiskovalcev.

Kako velik je bil uspeh letošnjega Mariborskega tedna, kaže najbolj jasno to, da je lanski Mariborski teden obiskalo 50.000 ljudi, letošnji pa 75.000.

Posebno mnogo je bilo gostov iz Avstrije. Videlo se je, da pomeni za nje obisk Mariborskega tedna pravi odhiti. Zato je bilo tudi razpoloženje na Mariborskem tednu ves čas tako vedro in veselo, da je že ravno to razpoloženje dovajalo ljudi. Ni menda kmalu velesajma ali prireditve, na katerem bi bilo tako vesplošno in tako veselo razpoloženje ko na Mariborskem tednu.

Seveda pa je bil obisk Mariborskega tedna tako izredno dober, ker je Mariborski teden tudi v resnici ljudem mnogo nudil. Cela vrsta koncertnih in športnih prireditev, velika in izvrstno prirejena predstava »Sena kresne no-

čice, plesni turnirji in cela vrsta razstav, vse to je vabilo in klicalo ljudi na Mariborski teden.

Razstave same so bile tudi prirejene tako, da so imele vedno polno hvaležnih obiskovalcev. Nepristano se je valila množica ljudi, ki so prihajali in odhajali in vsi so bili navdušeni nad tem, kar so videli. In v resnici je treba tudi odkritosrčno izreči mariborskim obrtnikom, trgovcem in industrialcem vse priznanje za blago, ki so ga razstavili. Zato tudi Maribor kot gospodarsko in zlasti kot industrijsko ter obrtno središče stalno napreduje.

Zaradi Mariborskega tedna je dobilo vse mariborsko življenje svoje posebno lice. Ulice so bile vedno polne in po glavnih ulicah je vladalo naravnost velikansko vrvenje. Posebno razveseljivo pa je, da se je ta veliki dotok tujcev poznal tudi v mariborskih trgovinah in gostilniških lokalih in da je Mariborski teden dvignil promet v trgovinah.

Tako mora objektivni opazovalec oceniti VI. Mariborski teden le kot popoln uspeh. Čestitamo zato prirediteljem, ki so v uspehu tedna našli pač najlepše zadostneje za svoj trud in za svojo požrtvovalnost.

Zunanja trgovina

Madžarska vlada bo dovolila uvoz 15.000 vagonov drv iz Jugoslavije in Romunije. Ta uvoz bo dovoljen, ker vlada na madžarskem trgu silno pomanjkanje drv in so zato cene drvam zelo narasle. Z uvozom novih drv bodo njih cene maksimalirane. Bukova drv se bodo plačevala po 360 pengo za vagon.

Madžarska bo letos najbrže dovolila carine prost uvoz sodov, ki je postal potreben zaradi dobrih izgledov madžarske trgatve. Na vsak način pa upajo madžarski vinogradniki, da bo dovoljen vsaj za stare sode carine prost uvoz.

Letošnja pšenična zetev v Grčiji se ceni na 900.000 ton. Ta dober upeh je bil dosežen predvsem zaradi večje uporabe umetnih gnojil ter boljše obdelave zemlje.

Grško-češkoslovaški trgovinski sporazum je bil podaljšan za eno leto do 30. septembra 1938.

Zanimanje za bolgarsko žito se je v tujini zelo povečalo ter so zato tudi cene bolgarskemu žitu narasle. Kako zelo se je dvignil bolgarski izvoz žita, dokazuje to,

da je Bolgarska izvozila letos žita za 538, v lanskem I. polletju pa samo za 121 milijonov levov.

Angleški lesni uvozniki nameravajo ustanoviti mednarodno organizacijo lesnih uvoznikov, da bi na ta način preprečili ev. dvig cen. V ta namen so že stopili v stik s francoskimi, belgijskimi in nizozemskimi uvozniki lesa.

Ford je povišal ceno svojih avtomobilov za 15 do 35 dolarjev za voz. Ne ve se pa še, če bo to povišanje veljalo za vse vozove, ki jih izdeluje ali pa le za nekatere dražje vrste.

Romunsko tekstilno podjetje »Dunarea« je uvozilo iz Japonske 104.000 kg tekstilnih strojev, ki so mnogo cenejši ko nemški, poleg tega pa se plačajo ti stroji z nafto in ne z devizami.

Stroški za gradnjo ladij so se silno povečali. Še l. 1925 je bila cena za tono ladje 8 funtov, l. 1932 je padla na 4 funte, danes pa znaša že 13 funtov.

Ford je za potrebe svoje avtomobilske industrije ustanovil velike plantaže kavčuka v Braziliji. V dveh velikih plantažah, od katerih ima ena en milijon, druga pa četr milijona ha površine, je nasadil 5,6 milijona stebel kavčukovih dreves.

Politične vesti

Romunski kralj Karol se je po obisku Splita vrnil v Romunijo. Pričakujejo, da bo po njegovem povratku v Romunijo oživel tamšnje politično življenje ter da se bo odločilo vprašanje, če pridejo na vlado fašistični elementi pod Vajdo Voevodom ali pa demokratični elementi, ki jih vodijo zarantisti.

Zopet se širijo vesti o bližnji rekonstrukciji bolgarske vlade Kju-seivanova. Takoj po rekonstrukciji bi se obnovil parlamentarni režim in razpisale nove volitve.

Na ameriški predlog, da se vsi mednarodni spori rešijo na miren način, je pozitivno odgovorilo že 37 držav. Odgovorile pa še niso Italija, Nemčija, Japonska, Kitajska in Španija.

Na kongresu poljskih legionarjev je govoril tudi maršal Rydz-Smigly, ki je opozarjal na težko stališče Poljske ter zahteval, da se morajo izvesti zlasti naslednje tri naloge: Zagotoviti je treba Poljski notranji mir, z močno vojsko zagotoviti tudi njen zunanji mir, na vlado pa poklicati ljudi, ki bi se z vso dušo posvetili delu za narod.

Francija postavlja po poročilih francoskih listov naslednje pogoje za sklenitev sporazuma z Italijo: Italija mora izprazniti Balearske otoke. Zagotoviti mora popolno svobodo Franciji in Angliji v Sredozemskem morju. Obnoviti se mora pogodba glede Tunisa in Sahare, ki sta jo sklenila pred leti Mussolini in Laval. Italija mora ustaviti svojo propagando med Arabci. Italija mora pokazati tudi večje razumevanje za materialne interese Francije v Etiopiji.

Italijanski veleposlanik v Londonu Dino Grandi je prišel v Rim ter je Mussoliniju podrobno poročal o svojih razgovorih z angleškimi državniki. V Londonu pa je prišel britanski veleposlanik sir Eric Drummond, da poroča angleškimi državnikom o svojih razgovorih z Mussolinijem.

Londonski listi poročajo, da je prišlo pri pogajanjih med Anglijo in Italijo do soglasja, da se za stopnik etiopskega cesarja ne bo več pristupil na zasedanje Zveze narodov.

Ker je angleška vlada izgnala tri nemške novinarje, ki so bili osumljeni špionaže, grozi sedaj nemška vlada z izgonom več angleških novinarjev.

Nemški zunanji minister v Neurath je prišel na počitnice na svoj grad v Predarliskem. Tu ga je obiskal avstrijski drž. podtajnik za zunanje zadeve v. Schmidt ter imel z njim daljši razgovor.

Italija se silno pritožuje, da je ostala pri dodeljevanju španskih rud prikrajsana in da je pobrala večino njenega deleža Nemčija. V zvezi s tem se govori, da so se odnošaji med Nemčijo in Italijo poslabšali. Nekateri listi celo poročajo, da se Mussolini vrača na Brenner.

Ker so se pojavila med španskimi republikanci zopet nesoglasja, predlaga Moskva, da se imenuje peteročlanski direktorij z diktatorsko oblastjo.

Japonske čete so vkorakale v Peking. Upravo mesta je prevzel poseben direktorij petih mož, ki upravlja mesto po navodilih japonskih čet. Vpostavljena je tudi železniška zveza med Pekingom in Tiencinom. V mesto prihajajo vedno nove japonske čete. Nasprotno pa so se japonske čete umaknile iz japonske koncesije v Hankovu. Koncesijo so zapustili zadnji japonski vojniki in še pred njihovimi očmi so razobesili kitajski vojniki nad koncesijo kitajsko zastavo.

Kitajski vojni svet je sklenil, da se Kitajska z oboroženo silo upre japonskemu prodiranju. Zmagali so skrajni nacionalisti, ki zahtevajo, da se japonske čete umaknejo ne le iz severnih kitajskih provinc, temveč tudi iz Mandžurije. Splošna sodba je, da je vojna med Kitajsko in Japonsko nezogibna. Proti Tiencinu koraka šest dobro oboroženih kitajskih divizij, ki razpolagajo tudi z močno artiljerijo.

V bližini letališča Hungtao pri Šangaju se je pripetil nevaren incident. Japonski oficir se je peljal z nekim vojakom proti letališču in se ni hotel ustaviti na poziv kitajske straže. Skočil je iz avtomobila ter začel na kitajsko stražo streljati. Straža je odgovorila na strele z orožjem ter sta bila japonski oficir in vojak ubita. Tudi en kitajski vojak je bil ubit. Bati se je, da bo imel incident še težke posledice.

Japonci so se opravičili sovjetskim zastopnikom zaradi napada na ruski konzulat v Tiencinu. Izjavili so, da je bila japonska vojska preslabla in da zato ni mogla napada preprečiti.

Turška vlada bo uvedla monopol na bencin in petrolej.

Denarstvo

Zadružna gospodarska banka

Redni letni občni zbor Zadružne gospodarske banke je bil dne 5. t. m. Predsedstveno poročilo je podal dr. Basaj, ki je naglašal, da sanacija zavoda ugodno napreduje ter da bo banka v doglednem času mogla normalno poslovati tudi glede starih vlog. Likvidacija starih terjatev je uspešna, izgub pa tudi ni bilo toliko, kakor se je mislilo. Dobro dela tudi večina industrijskih podjetij, pri katerih je banka udeležena.

Poslovno poročilo zavoda navaja med drugim, da so se stare vloge znižale od 45'8 na 42'6, vloge v tekočem računu pa od 70'6 na 68'6 milijona din. Nove vloge pa so se zvišale od 10'8 na 16'5 milijona din. Fond za kritje tečajnih izgub je narasel za 1'4 milijona din. Reeskont se je znižal od 5'3 na 3'8 milijona din.

Med aktivnimi postavkami starega poslovanja je največja izprememba pri menicah, ki so padle od 58'9 na 21'9 milijona din. Ta padec je povzročila likvidacija kmečkih dolgov, ki jih je prevzela PAB. Zavod pa zaradi oddaje kmečkih dolgov nima izgube.

Od dobička v višini 2 milijona din se uporabi za rezervni fond 102.000, za 40dostno dividendo prioritetnim delnicam 752.000 din, ostanek pa se prenese na novi račun.

Izvoljen je bil nov nadzorni odbor, in sicer so bili izvoljeni gg.: prof. Bogomil Remec, Josip Burgar, Maks Cukala, Martin Steblovnik in dr. Žitko.

Desetletnica sušaške občinske Mestne hranilnice

Dne 1. septembra praznuje sušaška Mestna hranilnica svojo desetletnico. Kljub vsem težavam, ki jih je morala mlada hranilnica preživeti v dobi krize, praznuje desetletnico v znamenju uspeha in napredka. To najbolj dokazuje razveseljivo dejstvo, da je hranilnica zbrala dosedaj že za 30 milijonov hranilnih vlog in da vloge pri njej še vedno naraščajo. Hranilnica krepko podpira tudi vse gospodarske panoge mesta ter zlasti tudi mestno gospodarstvo. To je zlasti dokazala hranilnica pri Javnih skladiščih in pri podjetju »Elektra«. Tudi gradbena delavnost na Sušaku je v mnogem živahna le zaradi podpore, ki jo dobiva od Mestne hranilnice. Pri tem pa je likvidnost zavoda zelo velika ter je 45% vseh njenih sredstev vedno likvidnih. V septembru lanskega leta je ustanovila Mestna hranilnica tudi svojo zastavljalnico.

Predsednik upravnega odbora hranilnice je župan Gjuro Ružič, ravnatelj pa je Ivo Čop.

Mestna hranilnica v Novem Sadu

Iz poslovnega poročila hranilnice posnemamo naslednje podatke: Hranilne vloge so narasle za 2,1 na 30,1 milijona din. Hranilnica izplačuje vse vloge brez vseh omejitev takoj. Čisti dobiček hranilnice znaša 320.000 din, kar je treba smatrati za današnje razmere kot ugoden rezultat. Menična posojila in ona po tekočih računih so se povišala za 1,09 na 35,8 milijona din. Vloge na tekoči račun so narasle na 6,3 milijona din. Kmečkih dolgov je odstopila hranilnica Priv. agrarni banki za 1 milijon 791.055 din ter je morala zato odpisati din 447.764. Vsa ta izguba je bila pokrita z rezervami hranilnice, ki znašajo sedaj 1,18, posebni uradniški pokojninski fond pa še 1 milijon din. Skupno z novo dotacijo pa bodo vse rezerve hranilnice narasle na 2,487.108 dinarjev.

Pri podružnici zavarovalne družbe »Croatia« v Ljubljani se je izbrisal umrli predstojnik podružnice Stanko Jesenko, vpisal pa novi predstojnik in prokurist dr. Dragotin Svetek.

Pri Kmetijski posojilnici ljubljanske okolice sta se izbrisala člana načelstva Andrej Šarabon in Avgust Jenko, vpisala pa člana načelstva inž. Dušan Serbec, min. v pok. in Franc Juvan, predsednik občine v Smartnem pod Šmarno goro.

Romunska vlada je vzela iz prometa srebrnike po 100 lejev, ki so bili izdani v juliju letošnjega leta. V prostem prometu so namreč izgubili ti srebrniki 25% svoje nominalne vrednosti. Ti srebrniki se morejo v bodoče še uporabljati za plačilo davkov.

Kitajski finančni minister Kung je uspešno zaključil svoja pogajanja s pariškimi finančniki ter podpisal pogodbo o posebnem francoskem posojilu Kitajski za pomnožitev njenih deviznih rezerv.

300 milijonov dinarjev bo dal velesojem Beogradu

V »Politiki« je bil te dni objavljen daljši članek o novem beograjskem velesojem. V članku se naglašja, da bodo vsa dela pravčasno končana in da bo velesojem odprt v določenem terminu. Članek pa razpravlja tudi o finančnem pomenu velesoja za Beograd. Pravi, da bo beograjski velesojem obiskalo 300.000 ljudi, od katerih bo vsak pustil v Beogradu najmanj 1000 dinarjev. Velesojem bo torej dal Beogradu 300 milijonov dinarjev denarja. Prav iz srca privoščimo Beogradu ta velikanski dohodek v nekaj dneh, čeprav se nam zdi, da je članek le malo preveč optimističen. Mora biti v srbskih krogih že v resnici velikansko blagostanje, če si upa članek računati, da bo obiskalo beograjski velesojem 300.000 ljudi, od katerih bo vsak potrošil najmanj 1000 din. V Sloveniji in tudi v drugih prečasnih krajih računamo, da potrošijo obiskovalci velesojemov največ povprečno 100 dinarjev, torej le eno desetinko tega, kar se pripisuje obiskovalcem beograjskega velesoja. 300 tisoč ljudi, ki bi mogli na kakšnem velesojem potrošiti po 1000 din,

pa Slovenija tudi deset let ne spravi skupaj.

Nas samo veseli, da je prebivalstvo okoli Beograda tako bogato, ker upamo, da se bodo tudi temu primerno pobirali davki, da bodo pač bogate pokrajine h skupnim izdatkom prispevale več ko revne. Samo čudimo se Beogradu, kako to, da že ni preje priredil velesoja, če pa bo ta prinesel Beogradu toliko denarja.

Končno pa moramo dostaviti, da članek »Politike« ni niti računal na vse dohodke, ki jih bo dal Beogradu velesojem. Tako bo »Politika« priredila posebno številko in inserat v tej številki bo veljal od 6 do 12 tisoč din za stran. Na prečasnko industrijo se tudi že močno pritiska, da bi čim več inserala v tej številki. In nobenega dvoma ni, da bo imel ta pritisk tudi uspeh, kar bo zopet zmanjšalo število inseratov, ki jih bodo oddale industrije v Ljubljani in Zagrebu za čas tamošnjih velesojem.

V resnici, Beogradu je treba čestitati, da je le dobil svoj velesojem.

Denarne izpremembe na svetu po I. 1928.

Gospodarska sekcija Zveze narodov je izdala pregled denarnih in bančnih dogodkov na svetu od leta 1928. do marca 1937. To vprašanje obravnava Zveza narodov v dveh debelih knjigah. V prvi knjigi se obravnava predvsem situacija deviznih fondov v raznih državah. Knjiga poudarja, da so statistični podatki o tem zelo pomanjkljivi in tudi nezanesljivi, ker imajo izkazi emisijskih bank samo omejeno vrednost. Tako je po devalvaciji franka izjavila Francoska banka, da bo sestavljala svoje tedenske izkaze tako, da se iz njih ne bodo mogli dobiti nobeni podatki o operacijah z deviznim fondom. Kakor hitro so začeli devizni fondovi v Franciji in Nizozemski delovati, so carinske oblasti prenehale s poročili o gibanju zlata. To je na vse zadnje tudi razumljivo, ker bi ti podatki služili le špekulaciji. Navedeni pa so v knjigi podatki o stabilizacijskih in deviznih fondih v sedmih glavnih državah, od katerih sta na prvem mestu Anglija in Združene države Sev. Amerike.

Posebno poglavje je posvečeno proizvodnji zlata v posameznih državah ter zlatim podlogam. Posebej se podčrtuje, da je postala Sovjetska Rusija drugi največji

proizvajalec zlata na svetu. Kako velike so zlate rezerve Sovjetske Rusije, pa je neznano.

Zanimivo je tudi, da so se zlate rezerve povečale v vseh vodilnih demokratičnih državah (t. j. v Franciji, Angliji, U. S. A.), dočim so zlate rezerve padle v vseh totalitarnih državah. Tako so se zlate rezerve v prvih treh državah povečale od leta 1928. do leta 1937. od 5.739 na 10.047 milijonov zlatih dolarjev, dočim so te v Nemčiji, Japonski in Italiji padle od 1.473 na 408 milijonov zlatih dolarjev. Objavljena je tudi tabela zlatega kritja obtoka bankovcev v 43 državah. Iz tabele se vidi, da je v vseh državah zlato kritje iznad zakonskega minima, razen v Nemčiji in Italiji.

Poročilo omenja, da je danes splošna tendenca, da se devize pretvarjajo v zlato. To dokazuje, da se polagoma vračamo k zlati podlogi.

Trostranski denarni sporazum med Združenimi državami Severne Amerike, Francijo in Anglijo je pokazal zelo blagodejen vpliv. Z njim se je preprečilo zniževanje valut radi medsebojne konkurence. Sporazum je znatno pripomogel k stabilnosti valutnih tečajev na svetu.

Rude balkanskih držav in tuji kapital

Uradno gospodarsko glasilo nemških narodnih socialistov »Braune Wirtschaftspost« je objavilo članek o nemških gospodarskih interesih na Balkanu ter o izkoriščanju balkanskih rudnikov po tujem kapitalu. V članku pravi med drugim: Balkanske države so na rudah mnogo bolj bogate kakor pa se splošno misli. Tako so bila pred kratkim v bližini Ljubije odkrita ležišča bakra, katerih eksploatacija

bo prav tako zelo rentabilna kakor ona borskih rudnikov. V zadnjem času se je začela za jugoslovanske rudnike zanimati tudi Nemčija ter si je pridobila antimonске rudnike v Krupi. Tudi angleške finančne skupine so dobile od jugoslovanske vlade številne koncesije za izkoriščanje mnogih svinčenih, cinkovih in antimonovih rudnikov. Toda tudi jugoslovanska vlada sa-

Prijetno in zdravo osvežilo

v poletni vročini je kozarec Rogaške slatine same, ali pomešane z naravnim sadnim sokom — Kakor pihlja jočo sapico občutijo to Vaši notranji organi.

Rogaška mineralna voda

ma je začela povečavati proizvodnjo železa.

V Bolgarski se Nemčija zanima za bakrene rudnike. Češkoslovaški, švicarski in belgijski kapital je zainteresiran v mnogih rudnikih, ki so bili odkriti šele v zadnjem času.

V Grčiji je Nemčija investirala velike kapitale v rudnike boksita. Anglija in Švedska pa sta dobile v Grčiji velike koncesije za izkoriščanje železnih rudnikov.

V Albaniji izkorišča Italija v veliki meri rudnike železa in bakra. Tudi Romunija povečuje proizvodnjo železa.

Nemčija se dalje zanima v Bolgarski in Grčiji za pridobivanje petroleja, dočim je v Albaniji to monopol Italije.

V vseh balkanskih državah je povzročilo intenzivno izkoriščanje rudnikov pomemben gospodarski razmah.

V članku se nato razpravlja o prometnih zvezah med posameznimi balkanskimi državami ter se z veseljem pozdravlja, da se nameravajo zgraditi mostovi med Jugoslavijo, Romunijo in Bolgarsko, ker se bodo s tem gospodarske zveze Nemčije z balkanskimi državami okrepile in olajšale.

Tudi drugi nemški listi objavljajo podobne članke in konstatirajo, da Nemčija, ki je brez kolonij, more pomanjkanje teh do neke mere nadomestiti s svojimi dobrimi zvezami z balkanskimi državami, kjer dobi velik del njej potrebnih surovin.

Dobave - licitacije

Pri Komandi mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu bo 12. avgusta licitacija za dobavo gradbenega lesa, 20. avgusta za dobavo cevi in materiala iz medi in 24. avgusta za dobavo raznega orodja.

Dne 13. avgusta bo pri ekonomskem oddelku generalne direkcije državnih železnic v Beogradu licitacija za dobavo motornih gasilskih brizgalk, in 17. avgusta za dobavo polžastih in spiralnih vzmeti, vse domačega izdelka.

Dne 17. avgusta bo pri Komandi dravskega žandarmerijskega polka v Ljubljani licitacija za nabavo 150 m³ bukovih drv.

Dne 18. avgusta bo v intendanturi štaba II. armijske oblasti v Sarajevu licitacija za dobavo 5 milijonov 900.000 kg pšenice.

Dne 21. avgusta bo pri Glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu licitacija za dobavo raznega sanitetnega materiala, 23. avgusta za dobavo zavojnega materiala, dne 25. avgusta za dobavo bolniške opreme, 26. avgusta za dobavo vate in 30. avgusta za dobavo bolniške opreme (nogavic in copat).

Dne 2. septembra bo pri Upravi smodnišnice v Kamniku licitacija za dobavo raznih strojev in inštalacij.

Gradbeni oddelek direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do dne 13. avgusta ponudbe za dobavo 2.000 državej za krampe; strojni oddelek pa do dne 13. avgusta za dobavo plinskih cevi in delov za cevi.

Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema do dne 18. avgusta ponudbe za dobavo hrastovih pragov in debel, borovih trupcev, jelovih trenic, vodovodnega materiala in tračnikov.

Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do 20. avgusta ponudbe za dobavo železne pločevine in železnih cevi, do 22. avgusta za dobavo desk za čolne, do 23. avgusta za dobavo morskih gob, pločevine, kovin, cevi in ledenice, do 25. avgusta za dobavo paste za čiščenje, kokosovih otiračev, raznih čišček, do 30. avgusta za dobavo verig, ventilatorjev, projektorjev, strojnega jekla, raznih svetilk in delov svetilk, do 31. avgusta za dobavo jadenine, merlina, vrvi, jekla, svinčenega belila in dr. ter raznih elektrotehničnih predmetov.

LICITACIJE

V dneh od 13. do 20. avgusta bo pri glavnem sanitetskem slagališču v Zemunu licitacija za dobavo raznega apotekarskega materiala in

dne 24. avgusta za dobavo dvo-kolic za prenos bolnikov.

Dne 16. avgusta bo v pisarni referenta inženjerije dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za popravilo vojaškega objekta v Mariboru, dne 17. avgusta za popravilo objekta v Slov. Bistrici in dne 26. avgusta za popravilo objekta v Mariboru.

Dne 18. avgusta bo pri upravi zavoda »Sarajevo« v Sarajevu licitacija za dobavo brusilnega stroja in dne 20. avgusta za dobavo kontrolnega stroja.

Razpisane so ofertne licitacije za dobavo mesa za vojaške potrebe za čas od 1. oktobra do 31. marca, in sicer dne 20. avgusta v garnizijah Celju in Škofji Loki, dne 23. avgusta v Ljubljani in Slov. Bistrici, dne 25. avgusta v Dolnji Lendavi, Mariboru in Bohinjski Beli ter dne 27. avgusta v Ptujju, Novem mestu in Mojstrani.

Nadalje so razpisane ofertne licitacije za dobavo ovsa za vojaške potrebe, in sicer dne 23. avgusta v intendanturi Savske divizijske oblasti, dne 25. avgusta v intendanturi dravske divizijske oblasti in dne 27. avgusta pa v intendanturi osišeke divizijske oblasti.

Dne 30. avgusta bo pri ekonomskem oddelku gen. direkcije državnih železnic v Beogradu licitacija za dobavo železnih cevi raznih dimenzij in dne 4. septembra za dobavo orodnega jekla, vse domačega izdelka.

(Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.)

Dne 30. avgusta bo pri Upravi vrbaskega žandarmerijskega polka v Banjaluki licitacija za prodajo raznih odpadkov od bombaža, volne, železa, med in dr.

Dne 23. avgusta bo pri Komandi mesta Kotor licitacija za prodajo dizelmotorja.

Dne 24. avgusta bo v štabu dravskega žandarmerijskega polka v Ljubljani licitacija za prodajo starih krp in starih vojaških čevljev.

Dne 24. avgusta bo pri Direkciji šum v Ljubljani licitacija za prodajo smrekovega in jelovega tehnično porabnega lesa, izdelanega v območju šumske uprave Bled.

Dne 25. avgusta bo pri Direkciji pomorskega saobračaja v Splitu licitacija za prodajo starega železa.

PRODAJE

Začasna državna uprava razlaščenih gozdov v Ljubljani prodaja na javni dražbi a) dne 9. septembra 1937 v Dravogradu iz gozdov svoje šumske uprave v Črni pri Prevaljah v režiji 1937 izdelanih cca 2800 m³ smrekove in cca 325 m³ borove hlobovine; b) dne 10. septembra 1937 v Sv. Lovrencu iz svojih gozdov na Plešću pri Sv. Lovrencu na Pohorju v režiji 1937 izdelanih cca 3000 m³ smrekove hlobovine in cca 1300 prm bukovih drv.

Pojasnila, pogoji in tiskovine so na razpolago pri Začasni državni upravi razlaščenih gozdov, Ljubljana, Cesta 29. oktobra št. 24, kakor tudi pri šumski upravi razlaščenih gozdov v Črni ter ad b) tudi pri revirnem gozdarstvu v Sv. Lovrencu.

Razpis

Direkcija pošte v Ljubljani bo prodala staro stolpno uro, ki je bila montirana v stolpu pošte Ljubljana 1, z direktno ustno pogodbo.

Prodaja bo 2. septembra t. l. ob 11. uri v predstojniški pisarni pošte Ljubljana 1, kjer se med uradnimi urami lahko vpogledajo pogoji.

»Službeni list«

dravske banovine 64. kos od 11. avgusta objavlja: Uredbo o trgovinskem sporazumu z Romunijo — Pravilnik o odmerjanju in pobiranju doklade za kmetijske zbornice — Avtentična tolmačenja glede volitev in verifikacije svetnikov pri kmet. zbornicah — Odločbo o ustanovitvi nove davčne uprave v Mokronogu — Odredbo o izpremembi imena vasi Zverinjak v Gornji Št. Lenart — Nove telefonske zveze z inozemstvom — Odločbe drž. sveta glede uradniškega zakona — Razne oglase in objave ter licitacije.

Naša »Rečna plovdba« ovira zboljšanje prometa med balkanskimi državami

V Brašovu je bil sestanek prometnikov iz držav Balkanskega sporazuma. Sestanek naj bi na podlagi sklepov gospodarskega sveta Balkanske zveze omogočil boljše železniške in pomorske zveze med balkanskimi državami.

Na svoji konferenci, ki je bila pred sestankom v Brašovu, pa so železničarji takoj uvideli nemogućnost vsakega praktičnega rezultata, če se istočasno ne doseže tudi sporazum o sodelovanju rečnega in pomorskega brodomstva. Zato so bili na sestanku v Brašovu povabljeni tudi zastopniki rečne in pomorske plovbe. Žal pa je pokazala naša »Rečna plovdba« popolno nezanimanje za to vprašanje in tako ni bilo na sestanku nobenega njenega zastopnika. A tudi od pomorskih družb je pokazala za vse vprašanje zanimanje samo »Zetska plovdba«.

Na konferenci sami so železniški strokovnjaki ugotovili, da je nekaj bilateralnih pogodb glede potniške tarife že sklenjenih. Tako n. pr. pogodba med Grčijo in Jugoslavijo, Jugoslavijo in Romunijo. Vse te pogodbe pa so samo dvostranske in zato ni mogoče priti do nobenega zadovoljivega rezultata. Zato predlagajo železničarji, da se izdela balkanska praktična železniška tarifa. Seveda pa bi ta imela smisel le, kadar bo veljala tudi za Bolgarsko in s tem za ves Balkan.

Že v 24 urah narva, plestra in kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8
Telefon št. 22-72.

Skupni madžarsko-jugoslovanski prodajni biro

Madžarski tisk obširno razpravlja o pogajanjih za sklenitev madžarsko-jugoslovanske skupne prodajne pisarne. Madžarski listi poudarjajo, da je prišlo do pogajanj za ustanovitev te pisarne, ker je Nemčija namesto dogovorjenih 1300 konj kupila na Madžarskem le 800 konj, ostale konje pa v Jugoslaviji in Romuniji. Zanimanje za madžarski krog so nato opozorili jugoslovanske kroge, da ne bo tako postopanje v korist ne Madžarski in ne Jugoslaviji ter je nato prišlo do pogajanj, ki so bila tudi uspešno zaključena. Če bosta še vladi v Beogradu in Budapešti potrdile ta dogovor, potem se bo ustanovil agrarni kartelni biro v Beogradu in Budapešti. Madžarski listi upajo, da bosta k temu kartelu pristopile tudi Bolgarska in Romunija.

A. Šarabon LJUBLJANA

Uvoz kolonijalne robe

Veletrgovina s špecerijo

Veleprazarna za kavo

Mlini za dišave

Glavna zaloga rudniških vod

Brzobjavni naslov:

ŠARABON LJUBLJANA

Telefon št. 26-66

Ustanovljeno leta 1886

Trgovinski register

Izbrisali sta se nastopni tvrdki:

F. Juvančič, Radeče pri Zidanem mostu, mesarski obrt, zaradi smrti imetnika.

Andrej Pirc, Rakek, trgovina z lesom zaradi opustitve obrata.

Iz združnega registra

V združni register so se vpisale:

»Angora« r. z. z. o. z., Ljutomer. Obratni predmet pospeševanje reje in vnovčevanje živali ter volne angorskih kunccev.

»Slovenski tisk« v Mariboru, r. z. z. o. z. Obratni predmet in namen zadruga je vzdrževanje in ustanavljanje tiskarn in knjigoveških obratovalnic, knjigarn, izdajanje listov, knjig, brošur in tiskanih predmetov sploh.

Strojna zadruga v Olševku, r. z.

z o. z. Zadruga ima namen nabavljati kmetijske stroje in jih posojevati udom.

Strojna zadruga v Trzinu, r. z. z. o. z. Namen zadruga je, nabavljati kmetijske stroje in jih posojevati udom.

Zivinorejska selekcijska zadruga v Zalogu pri Komendi, r. z. z. o. z. Namen zadruga je pospeševati živinorejo.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih zadrugah:

Stavbna zadruga drž. usl. v Celju, r. z. z. o. z. Odslej je namen zadruga tudi, da sprejema od svojih članov vezane hranilne vloge za zbiranje glavnice za nabavo stavbišča in gradnje lastnih domov.

Ljudska kuhinja na Jesenicah, r. z. z. o. z. Zadruga ima odslej namen pospeševati gospodarske koristi svojih članov s tem, da vzdržuje javno kuhinjo in gostilno za člane in nečlane.

Italijanska povpraševanja po našem blagu

Zadnja številka milanske revije »Ital-Jug« objavlja naslednja italijanska povpraševanja po našem blagu:

439 — Milan: kaolin,
440 — Monza: krompirjev škrob,
441 — Milan: mineralno olje,
443 — Milan: zdravil. rastline,
444 — Milan: plošče iz svinca,
445 — Firenca: zmrznjeno meso,
446 — Milan: koža jazbeca,
447 — Milan: klej,
448 — Milan: les za celulozo,

tiskarski papir in karton,
450 — Milan: orodje za obrtnike, domači stroji,
451 — Milan: bolhačev cvet,
455 — Lentante sul Seveso: živina,

456 — Genova: surove goveje, ovčje, jagnječje ter kozje kože,
457 — Milan: etilni alkohol za tvornice likerjev,
458 — Milan: jelove deske 16 milimeterske debeline v vagon-skih množinah,
459 — Milan: išče se zastopnik za umetno cvetje,

460 — Milan: išče se zastopnik za drobne kovinske predmete, oglasne plošče, znake, medalje in spominske znake,
462 — Pavia: salama in drugi mesni izdelki,
463 — Lanciano: bukov les za ročaje,
464 — S. Martino di Lupari: bolhač,

465 — Marciano di Romagna: progasti javorov les ter blagozvočna jelovina za izdelovanje violin,
466 — Genova: volna in koža,
467 — Benetke: parketi,
468 — Brugherio: zdravil. rastline in esence,
469 — Napoli: bukov deščice,
470 — Milan: papir,
471 — Napoli: čreva,
472 — Salice Terme: zdravilne rastline,

473 — Alba: les,
474 — Merano: orehova debela za furnirje,
475 — Genova: sardine,
477 — Milan: zdravil. rastline,
478 — La Spezia: salame in drugi mesni izdelki:

479 — Trst: klej,
480 — Milan: eterična olja,
481 — Milan: parjena bukovina,
482 — Brescia: furnir iz breze,
484 — Rim: živila,
485 — Casale Monferato: zdravilne rastline:

486 — Chiasso: suhe gobe,
487 — Milan: svinjske ščetine, goveja dlaka in konjska žima,
489 — Genova: slanina in perutnina,
490 — Seveso: bukov deške,
491 — Bellagio: narodne vezanine, čipke, ročna dela, narodne nošnje in preproge,
492 — Milan: omela,

503 — Bellinzona: karton za izdelovanje krožnikov,
504 — Milan: impregnir. drogi,
505 — Milan: jelovina in smrekovina, deske,
506 — Milan: ponuja se tvrdka za izvrševanje javnih del v Jugoslaviji,

507 — Genova: živina,
509 — Milan: antimon,
510 — Milan: kemični predmeti, vosek, parafin, smola,
512 — Milan: premog v prahu,
513 — Milan: išče se zveza s tvornicami za olje iz semen,
514 — Meda: surova slavonska bukovina,
515 — Milan: surov in česan lan,

516 — Turin: jelovina za zaboje,
517 — Milan: živila,
518 — Turin: retortno bukovno ogelje,
520 — Palazzolo sull'Oglio: surovi goveji rogovi in parklji,
526 — Milan: trda lepila in želatina,
528 — Catania: smrekovina za tvornice papirja,

529 — Ancona: fižol,
530 — Mantova: koroza, oves, ječmen, bob, itd.,
531 — Genova: oljčno olje,
532 — Milan: jekleni trakovi za izdelovanje avtomatičnih strojev,
533 — Lugo: puh.

Ponudbe je poslati na upravo revije »Ital-Jug«, Milano, Cas. postale 1514. Navesti je številko in mesto povpraševanja ter svoj naslov.

Italijanske ponudbe

442 — Milan: neka tvrdka ponuja predmete za vojaške in železniške potrebe,
449 — Milan: sadje in povrtina,
502 — Milan: tkanine za ovrtnice in kravate,
508 — Torin: pisalni stroji za Zagreb in Ljubljano,

511 — Milan: marmor,
519 — Milan: šali, robci in tkanine za svilenе kravate,
521 — Genova: športni in tehnični predmeti,
527 — Genova: predmeti za tenis. — Obrniti se je treba glede teh firm z navedbo uvodne številke in kraja na revijo »Ital-Jug«, Milan, Cas. postale 1514.

Konkurzi - poravnave

Razglašen je konkurz Franca Hojnika, trgovca v Mariboru. Sodnik dr. Lešnik, upravitelj dr. Alojz Juvan, odv. v Mariboru. Prvi zbor upnikov bo dne 14. avgusta ob 11. uri, rok za priglasitev do 16. septembra, ugotovljeni narok 30. septembra ob 11. uri.

Odpravljen je konkurz Alfreda Matzeleta, trgovca v Gmajni pri Stični, po § 151. konk. zak.

Črna kronika

Društvo industrijecev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo to okrožnico o otvorenih in končanih konkurzih in prisilnih poravnava izven konkurza za čas od 16. do 31. julija.

A. OTVORJENI KONKURZI:

Savska banovina: Yvonne, trg. gal., kozmetične i parf. robe, Zagreb.

Beograd, Zemun, Pančevo: Plsker L. Emil, Beograd, Knez Mihajlova 19.

B. RAZGLASENE PRISILNE PORAVNAVE:

Savska banovina: Devald Josip, Podr. Slatina; Felner Ernest, Zagreb; Horvat Dragutin, Cepelovac; »Venera« H. Hendel k. d., Zagreb.

Vrbaska banovina: Stefanović Čedo, Bos. Krupa; Zilcer Nandor, Banjaluka.

Drinska banovina: Brdovčak Miško, Vrabče; Radovanović Vlade, Sremska Mitrovica.

Donavska banovina: Miroslavičević Milivoj, Sombor.

C. KONČANI KONKURZI:

Primorska banovina: Rizvanbegović Hamdija, Stolac; Buntić Šimun, Ljubuški; Zec Braća i Nikola Zec, Mostar.

Zetska banovina: Soferović Jovan, Podgorica.

Č. POTRJEJENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA

Savska banovina: Baneković Stjepan, Koprivnica.

Primorska banovina: Alfirevič Ivan, Šibenik; Gulam Frane ž. Rade, Šibenik.

Donavska banovina: Vajs Ignac, Bač Topola.

D. USTAVLJENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA:

Drinska banovina: Maler Georg, Petrovo polje.

E. POTRJEJENE PRISILNE PORAVNAVE V KONKURZU:

Savska banovina: Majzl Rozalija, Crnac.

Donavska banovina: Stefanović Bogdan, lastnik tvrdke »Dubravka«, Novi Sad.

* Podatke za dravsko banovino smo izpustili, ker jih objavljamo sproti. Vsi drugi podatki, ko o rokih, kvotah itd., v tajnistvu društva.

Doma in po svetu

Vojvoda Kentski je prišel iz Avstrije v Jugoslavijo in odšel na Brdo, kjer bo gost kneza-namestnika Pavla.

Grški princ Peter je podaljšal svoje bivanje v Dubrovniku, ker so ga naravne lepote Dubrovnik silno navdušile.

Iz bivše HSS so bili izključeni trije imenovani občinski svetniki v Dubrovniku, ker niso hoteli položiti svojih mest.

Razrešena sta bila dolžnosti obč. svetnikov Milivoje Sokić in Stavra Tvrtković v Beogradu. Pričakujejo še nekatere druge izpremembe v beograjskem občinskem svetu.

Tudi sarajevski Zidje se zanimajo za Palestino, toda le teoretično. Kljub temu pa so poslali na ženevski cionistični kongres veliko delegacijo, ki naj z vso odločnostjo nastopi proti nameravani delitvi Palestine v dva dela.

Dva milijona din posojila za preureditev higienskega zavoda v Nišu bo dal Suzor.

Občina Zidani most se je preimenovala v občino Loka pri Zidanem mostu.

Železniška proga Varaždin-Koprivnica bo gotova že te dni in bo v decembru izročena prometu.

Kongres Zveze planinskih društev Jugoslavije bo 4. in 5. septembra v Novem Sadu.

Obrtniško društvo v Osijeku zgradi svoj obrtniški dom. Za to potrebna sredstva so že zagotovljena.

Globo v višini 140 milijonov din, na katero je bil obsojen grof Bombales, ker je baje uporabljal za svojo tvornico vtihotapljen špirit, je bila razveljavljena.

Stavka delavcev v tvornici »Monte Promina« v Šibeniku je končana, ker je bil dosežen sporazum med delavci in delodajalci. Delavcem so bile plače povišane povprečno za 30%.

Stavka natarkarjev v Zagrebu traja še nadalje, ker so bila dosedanja pogajanja brezuspešna.

Prizad je znižal ceno pšenici od 180 na 170 din.

Cel voz lubenic (dinj) za 20 din in 100 kosov paprike za en dinar se dobi na trgu v Banjaluki.

Letošnja trgategv hmelnja v Jugoslaviji bo za 10 odstotkov manjša

od lanske. Tudi iz drugih držav poročajo, da letošnja trgategv slabša. Zato se more pričakovati, da bo letošnja kupčija s hmeljem dobra in živahna.

V Beograd je dospela bolgarska komisija, ki bo prevzela na posestvu Ljubičevu 10 plemenskih kobil in enega žrebca v zameno za isto število plemenskih kobil in žrebcev, ki jih je dala Bolgarska pred kratkim Jugoslaviji.

Kontrola španske meje je propadla predvsem zato, ker sta od 37 držav samo Francija in Anglija izpolnjevale svoje finančne obveznosti, dočim so ostale vse druge države svoje prispevke dolžne. Ker je nemogoče, da bi te prispevke plačevale le dve državi, bo s 1. septembrom odpuščenih vseh 600 uradnikov mednarodne kontrole, če ne bi začele med tem tudi druge države plačevati svojih prispevkov.

Koncem avgusta bo v Genovi spuščena v morje druga velikanska italijanska 35.000 tonska oklopnica »Littorio«, ki bo posestrima oklopnice »Vittorio Veneto«, ki je bila pred kratkim spuščena v morje. Tudi več drugih ladij gradi Italija, da bi se mogla uveljaviti kot prva sredozemska pomorska sila.

»Daily Herald« poroča, da se iz hamburškega pristanišča stalno pošilja vojni material v Španijo. Več dokov dela izključno za ta namen. Nakladajo tovore samo ponoči, in sicer samo člani napadalnih oddelkov. Največ se naklada kemično blago ter dinamit. Tovorne ladje, ki prevažajo to blago, so deklarirane kot ladje, ki so namenjene v Šangaj.

Republikanski vrhovni poveljnik na madriški fronti Miaja je bil premeščen na fronto pri Terueli, ker je general Lister, njegov podpoveljnik, na svojo roko začel ofenzivo, ki se je ponesrečila in ki je zahtevala 20.000 žrtev. Poveljstvo republikanske vojske pred Madridom je prevzel general Ortega, bivši natarakar.

Ameriški Nemci so proslavili po vseh ameriških mestih »nemški dan«. Posebno velika je bila prireditev v Buffalu, katere se je udeležil tudi nemški washingtonski veleposlanik. V svojem govoru je poudarjal, da mora Nemčija dobiti nazaj svoje kolonije. Prepričan je, da se bo Hitlerju to tudi posrečilo.

Mesarji v Italiji zahtevajo, da se dovoli 10odstotni povešček cen mesa. Tudi cene drugih predmetov naraščajo.

V dunajsko banko »Merkur« je bilo vključeno ter so vlomilec odnesli 125.000 šilingov. Za vlomilec ni nobenega sledu.

Vabila k zbiranju gradiva za novinarsko razstavo imajo predvsem med dijaštvom prav dober uspeh in zato naša mladina zasluži prav posebno pohvalo. Mnogo slabši odziv je pa pri odraslih, saj smo od njih dobili le malo gradiva iz svetovne vojne, še manj pa starih dijaških listov, a od nikoder še ni malomeščanskih »Čenč« ali celo seznama, katere stare časnike in časopise imajo naše društvene knjižnice. Ker smo že pred otvoritvijo razstave, ponavljamo svojo prošnjo za zbiranje najraznovrstnejšega gradiva, ker bi radi vsaj nekaj društev pohvalili javno z objavo njih imen v listih. — Pripravljali odbor slovenskega novinarstva Ljubljana — Velesejem.

Radio Ljubljana

Četrtek, 12. avgusta, 12.00: Obisk pri severnih Slovanih (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, spored, obvestila — 13.15: Radijski orkester — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored — 19.30: Nac. ura — 19.50: Operetni venčki (plošče) 20.10: Slovensčina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič) — 20.30: Koncert: sodelujejo g. Jože Gostič (samospevi), g. prof. Marjan Lipovšek (klavir) — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored — 22.15: Plošče.

Petek, dne 13. avgusta, 12.00: Odmeki iz naših krajev (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, spored, obvestila — 13.15: Radijski orkester — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored — 19.30: Nacionalna ura — 19.50: Zanimivosti iz izseljeniških krogov (Jože Premrov) — 20.00: Spev iz opere »Lucia di Lammermoore« (plošča) — 20.10: Naša podeželska gospodinja in tujski promet (ga. Ivanka Velikonja) — 20.30: Radijski orkester — 21.15: Dvospevi in samospevi — pojeta gdni Dragica Sokova in Štefka Korencanova — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored — 22.15: Angleške plošče.